

A gyűjtőköri kooperáció hírei

Amint a Könyvtári Figyelő előző számában már jeleztük, a KMK a m ű s z a - k i szakterület irodalmi gyűjtésében legilletékesebb intézmények vezetői számára megtárgyalás céljából tervezetet dolgozott ki, a műszaki gyűjtőköri együttműködés országos rendezésére. A tervezet számos megoldásra váró problémát vetett fel. Ilyenek: szükséges-e a Magyarországon oktatott és kutató összes műszaki tudományág jegyzékbe foglalása logikai, gyakorlati vagy tudományrendszertani alapon; a gyűjtésben érdekeltek - gyűjteményeik, funkciójuk és gyűjtőkörük alapján - mely szakterületeken képesek a koordináció vállalására; a műszaki szakterületek egységes rendezése érdekében az együttműködő egységek célkitűzéseinek rögzítése, programjuk megállapítása; döntés az egységes irányításra, szervezésre alkalmas és illetékes szervezeti formáról.

A KMK kezdeményezésére 1971. június 8-án került sor az MM Könyvtárosztályán a megbeszélésre. Az értekezleten hozott határozatok értelmében a felvetett kérdéseket valóban időszerűnek és megoldásra érettnak ítélték. A megjelentek - a műszaki egyetemi könyvtárak vezetői, az OMKDK és két tárcaközpont (ÉTK, KGMTTI) illetékesei - vállalták, hogy a felvetett kérdésekkel kapcsolatos elképzeléseiket írásban eljuttatják a KMK-hoz. Remélhető, hogy a műszaki szakterület gyűjtőköri rendezésével kapcsolatos munka második szakasza eredményhez fog vezetni: az illetékesek megegyezésre fognak jutni az irányelveket illetően, s ennek alapján a már amúgy is biztató úton megindult együttműködés a továbbiakban programszerűen, egységesen alakul az összes szükséges területen.

Az egységes irányelvek kidolgozása éppen azért vált szükségessé, mert örvendetesen megindult az azonos szakterületek gyűjtésében érdekelt könyvtárak gyűjtőköri együttműködése. Legjelentősebb esemény a k o h á s z a t i és a b á n y á s z a t i szakirodalmi kooperációs kör megalakulása (Miskolcon, máj. 6-án, ill. 20-án). Mindkét alakuló ülést mintaszerűen, szakszerűen, célratorősen készítették elő: kidolgozták a tudományfelosztást és összeállították a két szakterület folyóiratainak jegyzékét. A programok egyér-

telmien a szakirodalmi ellátás vizsgálatát és javítását célozzák. Máj. 6-án és 18-án a KGMTTI szervezésében a műszer- és híradástechnikai szakirodalom gyűjtőköri együttműködésének aktuális problémáiról tárgyaltak a gyűjtésben érdekelt könyvtárak. Máj. 24-én az OMKDK koordinálásával megalakult a Számítástechnikai és Automatizálási Kooperációs Bizottság.

Megállapíthatjuk, hogy a **t e r m é s z e t t u d o m á n y o k** - matematika, fizika, kémia - területén a gyűjtőköri együttműködés tartalma, a fél-évenkénti összejövetelek programja, a beszámolók és a hozzászólások színvonalával s mindennek eredményeként az illető szakterületek szakirodalmi ellátottságának rendszeres, korszerű javítása kiemelkedő teljesítménye a magyarországi gyűjtőköri együttműködésnek. A megbeszéléseken - amelyek élvezetes szakmai összejöveteleket jelentenek - a résztvevők áttekintést kapnak az állományfejlesztés általános problémáiról, könyvtárpolitikai kérdésekről és világviszonylatban a gyűjtőköri kérdések alakulásának irányáról. A gyűjtőköri együttműködés sikerének világszerte egyik alapvető kritériuma a könyvtárosok szemléletének változása. Ezeknek a köröknek a működése meggyőzően mutatja azt is, hogy a szemléletváltozás döntő tényező és azt is, hogy az érte vívott küzdelem nem reménytelen.

Itt is említést kell tennünk két, a gyűjtőköri együttműködés szempontjából jelentős új publikációról, amelyekkel - országos fontosságukra és magas színvonalukra tekintettel - alább külön ismertetés foglalkozik. Az egyik a "Matematikai szakfolyóiratok retrospektív lelőhelyjegyzéke"; elkészültében döntő jelentősége volt a bejelentő könyvtárak és főleg a BMEKK áldozatvállalásának és a szerkesztő kiváló szakértelmének. Nem annyira a reális lehetőségeknek, mint inkább a gyakorló szociológusok sürgető követelésének hatására, a szerkesztők egyéni vállalkozó szellemének és lelkesedésének termékeként jött létre a külföldön már jól bevált kiadványtípus hazai példája, a szociológiai folyóiratok tartalomjegyzék-másolataiból összeállított, kéthavonta megjelenő "Külföldi szociológiai folyóiratok. Tájékoztató" c. kiadvány. A szociológiai együttműködési kör alakuló ülésén sok szó esett róla, s anyaga bizonyára tovább fog bővülni az együttműködő könyvtárak állományával.

A társadalom- és humán tudományok területén egyébként nem számolhatunk be lényeges eseményekről. Amilyen mértékig beváltak a gyűjtőköri együttműködésre vonatkozó elképzelések a természettudományok terén (s ennek alapján reméljük, hogy beválnak a műszaki tudományok területén is), oly mértékig bizonytalanodtunk el a társadalom- és humán tudományok vonatkozásában. Reméljük, hogy a gyűjtőköri együttműködésnek is új lendületet adnak azok a munkálatok, amelyek most kezdődtek meg a társadalomtudományi tájékoztatási rendszer kialakítása érdekében. Ezt a fellendülést kívánja szolgálni a KMK azzal, hogy felkérte a társadalom- és humán tudományok

gyűjtésének szakemberét, Pajkossy Györgyöt, vizsgálja meg néhány ives tanulmányban e tudományok hazai gyűjtésének problémakomplexumát, az elvi kérdések tisztázása érdekében.

A gyűjtőkori együttműködés egészének behatóbb vizsgálatát készíti elő a KMK a világirodalmi szemle egy sajátos formájával: összegyűjtötte a gyűjtőkori együttműködésre vonatkozó világirodalmi termést és a publikációk referátumainak gyűjteményét kívánja a közeljövőben közreadni, megfelelő csoportosításban.

KONDOR Imréné

A könyvtárközi együttműködés két új dokumentuma

Matematikai szakfolyóiratok retrospektív lelőhelyjegyzéke. Összeállította Kósa Győző, Nosek Margit és Szongoth Jánosné. Matematikai Szakirodalmi Kooperációs Bizottság. Közreadja a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Bp. 1970. 103 p.

Külföldi szociológiai folyóiratok. Tájékoztató. Szerk. Arató Józsefné. Kárpáti Zoltán. (Kiadja a) Fővárosi Szabó Ervin könyvtár; MTA Szociológiai Intézet. Budapest 1971-

Egyik régi, igen aktív és eredményes kooperációs körünk vezető társadalmi szerve, a Matematikai Szakirodalmi Kooperációs Bizottság közreadta a kör tagkönyvtáraiban található matematikai szakfolyóiratok lelőhelyjegyzékét.

Hazánkban nem ez az első ilyen típusú kiadvány. Fontosságát, a kutatásban, tájékoztatásban való felhasználási lehetőségeit nem szükséges részletezni. A matematikai folyóiratokról is – csaknem husz éve – jelent már meg retrospektív lelőhelyjegyzék. E műfajban azonban – túlzás nélkül állíthatjuk – máig ez a legjobban sikerült.

A kiadvány 17 könyvtár 1969 végéig bejelentett állományát tartalmazza. A fontos országos jellegű tudományos könyvtárak mellett több, e területen érdekelt nyilvános és félig-nyilvános könyvtár adatai szerepelnek. Ugy érezzük, hogy a jövőben – hiszen a lelőhelyjegyzéknek nyilván újabb és újabb kiadásaira lesz szükség – célszerű lehet a bejelentő könyvtárak körét bővíteni néhány további könyvtár (pl. MTA Központi Fizikai Kutató Intézet, soproni Erdészeti és Faipari Egyetem, Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi